

Pojďme (z)měnit obraz advokacie ve společnosti!

Neznámý tazatel: „A co vlastně děláte?“

Neznámý advokát: „Jsem advokát.“

Neznámý tazatel: „Advokát? Jako opravdu? A to Vám nevadí dělat takovouhle divnou práci? Vy umíte takové ty právní kličky, že jo?“

Neznámý advokát: „Kličky? No já se spíš vnímám po většinu času jako úředník, který pořád něco píše a čte...“

Neznámý tazatel ho přerušil: „Advokáti, to já znám! Těm jde jen o jejich palmáre a spravedlnost je vůbec nezajímá...“

Neznámý advokát: „No, s tou spravedlností je to opravdu složité... Ono právo...“

A takto nějak by se dalo pokračovat.

Takovýchto a podobných rozhovorů jsem zažil nebo vyslechl mnoho. Ne každý smýšlí o advokátech a advokátech podobně, ale obávám se, že pro většinu společnosti představujeme spíše nutné zlo než někoho, na koho se mohou s důvěrou obracet, někoho, kdo pro ně představuje důvěryhodného partnera, který jim může, ale hlavně chce pomoci, pomoci mj. zorientovat se ve spleti zákazů, příkazů a nařízení, kterých je (určitě nejen) české právo plné.

Když jsem se v roce 1996 vlastně „z donucení“ přihlásil ke studiu na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze, bral jsem to jen jako splnění povinnosti k rodičům, kteří chtěli, abych zkusil přijímací zkoušky na co nejvíce vysokých škol. „Práva“ jsem fakt studovat nechtěl, bavila mě tehdy historie a němčina a chtěl jsem se stát učitelem. Na vysněnou „fildu“ jsem se nedostal, na „peďák“ ano. „Hurááá, budu učitel“, říkal jsem si tehdy! Fakt, že jsem byl přijat i ke studiu na „právech“ v Praze mě zprvu nechal zcela chladným. Už ani nevím přesně, proč, ale nakonec jsem se rozhodl studovat právo. A dobře jsem udělal!

Studium práva jsem však spíše protrpěl, moc mě to nebavilo, měl jsem pocit, že přednášející neumí látku srozumitelně vysvětlit... navíc jsem na školu dost kašlal, však to znáte.

Velký zvrat nastal v roce 2002, když jsem nastoupil na svou první studentskou stáž do jedné velké mezinárodní advokátní kanceláře. Práce mě opravdu bavila. Najednou jsem začal chápat, že právo je obor velmi praktický a vůbec ne tak teoretický, jak jsem si díky studiu myslel. Právo bylo najednou všude. A vůbec nejvíce mě fascinovalo, kolik lidí potřebuje advokáta nebo právníka, a jak může být tato práce důležitá a užitečná. Právo mě úplně pohltilo...

Po pár letech tvrdé dřiny jsem měl naopak práva plné zuby. Často jsem se sám sebe ptal, zda je to práce pro mě a zda budu schopen takovouto práci dělat dlouhodobě. Právo bylo pro mě v té době jen práce a zase práce, často mechanická, spíše administrativní, s velkým důrazem na detail, práce neskutečně časově a emočně náročná. A pak jsem to při jednom z prvních jednání s klientem pochopil. Práce advokáta je úžasná hlavně v tom, že je to práce s lidmi. Za každou, i tou sebesložitější nebo sebestomější kauzou, je vždy nějaký konkrétní člověk, jeho osud, často osud a život jeho blízkých. Najednou jsem si uvědomil, že je to práce pro mě. Začal jsem toužit stát se pro

mé klienty důvěrníkem, rodinným právníkem, člověkem, který hodně naslouchá, snaží se pojmenovávat věci pravými jmény, a který se snaží předcházet problémům a když už problémy nastanou, řešit je s citem a s maximální úctou k osobnosti klienta a aktuálním okolnostem. V tom pro mě tkví krása a smysl advokacie, a proto toto nádherné a tvrdé povolání vykonávám stále s neutuchající láskou a nasazením.

Před několika lety jsem se rozhodl, že začnu více cestovat po světě a potkávat se s kolegyněmi a kolegy ze zahraničí. Zajímalo mě, jak se advokacie dělá za hranicemi, jaké problémy kolegyně a kolegové v zahraničí řeší, jak hodně jsou „před námi“ a tak vůbec. Kromě mnoha cest do pro mě blízkých německy hovořících zemí jsem se zúčastnil několika akcí IBA, mj. výročních konferencí v Římě (2018) a v Soulu (2019), které trvají prakticky celý týden. Absolvoval jsem mnoho formálních a nespočet neformálních jednání a setkání s kolegy ze všech koutů světa. Odnesl jsem si z nich dva základní poznatky. Za prvé: Nemáme se za co stydět, advokacii děláme stejně dobře a stejně „špatně“ jako všichni ostatní, máme více či méně podobné problémy apod. Možná děláme advokacii v jiných kulisách, ale zápletka je často stejná. Za druhé: Vůbec jako advokáti na rozdíl od našich zahraničních kolegů nedržíme spolu. Byl jsem v šoku, jak přirozeně se každý zajímal o to, co dělám, jak to dělám, každý měl potřebu se ptát na můj názor a taky mi sdělovat své poznatky, rady a postřehy. Naprostou samozřejmostí byla výměna know-how, předávání poznatků z posledních případů apod. Vše navíc s nadšením a s úsměvem na rtech. Vždyť jsme přece kolegové, jsme na jedné lodi. Dnes pomůžu já tobě, zítra ty mně. Nemá cenu mezi sebou bojovat, čím více toho bude umět co největší počet z nás (rozuměj advokátek a advokátů), tím lépe se budeme jako celek mít a tím více nás budou klienti a vůbec celá společnost respektovat. Wow, to je ono!

Po návratu domů mě vždycky čekal náraz do zdi. Doma si chce každý know-how nechávat pro sebe, protože to vnímá jako konkurenční výhodu. Doma se mnoho z nás podbízí klientovi cenou a na kvalitu kašle. Doma se často vnímáme jako „polobozi“ a ne jako služba. Vždycky s nadsázkou říkám, že poskytovat advokátní služby na vysoké úrovni není ani tak o úrovni právních znalostí, jako hlavně o tom poskytnout klientovi takový servis, aby se cítil pochopený a zabezpečený. Naším úkolem samozřejmě není klientům podlézat nebo se jim podbízet, naším úkolem je klienty chránit (avšak ne za každou cenu) a zároveň řídit jejich očekávání a zrazovat je od boje za každou cenu. Konsenzus, to by měl být cíl naší práce. Konsenzus nebo alespoň snaha o jeho nalezení. Mnoho případů nemá a ani z podstaty nemůže mít čistě právní řešení, proto význam role advokátů nespočívá jen v jejich odbornosti, ale rovněž v jejich empatii, schopnosti komunikace, zkrátka a dobře v jejich osobnosti.

Byl bych moc rád, kdybychom si vzali příklad z našich zahraničních kolegů a snažili se jako advokáti čím dál tím více respektovat vzájemně mezi sebou, vnímat se jako „soukmenovci“, kteří si jsou vědomi toho, že když se vzájemně podporují, roste jejich síla a respekt, kteří jsou si vědomi, že když si vzájemně mezi sebou škodí, poškozují nejen nás všechny, ale i náš obraz ve společnosti. Pojdme to zkusit znovu a znovu, protože nikdo jiný to za nás neudělá!

Mgr. Jan Šafránek,
advokát

Další články:

- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Advokátní úschovy a kolektivní vina](#)
- [Buřty, pivo a nenávisť](#)
- [Kolegialita jako klíč k úspěchu](#)
- [O co aktuálně usiluje vedení ČAK?](#)
- [O důstojnosti advokátního stavu](#)
- [O úspěchu restrukturalizace rozhoduje čas](#)
- [Stojí LL.M. za to?](#)
- [Verba docent ...](#)
- [Hodiny tikají každému](#)
- [Justice před soudem](#)